

Materiały informacyjno-edukacyjne dotyczące użytkowania obiektów małej architektury wodnej z użyciem m.in. solanki¹

W ostatnich latach coraz większą popularność zdobywają obiekty małej architektury wodnej z użyciem m.in. solanki potocznie zwane „mikrotężniami”, czyli niewielkie konstrukcje inspirowane tradycyjnymi tężniami znanymi z uzdrowiska. Jedną z największych zalet obiektów małej architektury wodnej z użyciem m.in. solanki jest ich uniwersalność. Można je dopasować do różnych przestrzeni miejskich.

Wiele samorządów inwestuje w niewielką infrastrukturę i strefy rekreacyjne, co napędza dynamiczny rozwój obiektów małej architektury wodnej z użyciem m.in. solanki w Polsce. Stanowią one atrakcyjne miejsca wypoczynku i integracji społecznej, łącząc funkcje rekreacyjne z walorami dekoracyjnymi.

Definicja:

Obiekt małej architektury wodnej z użyciem m.in. solanki – urządzenie lub konstrukcja będące elementem małej architektury, zlokalizowane najczęściej w parkach, na skwerach, placach miejskich i innych terenach rekreacyjnych, osiedlach lub w budynkach, wytwarzające aerozol solankowy w wyniku rozbijania spływającej solanki na krople w kontakcie ze złożem (wypełnieniem) i elementami konstrukcyjnymi, pełniące funkcję dekoracyjną oraz rekreacyjną.

Obiekt małej architektury wodnej z użyciem m.in. solanki nie jest urządzeniem lecznictwa uzdrowiskowego w rozumieniu ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych (t. j. Dz. U. z 2025 r. poz. 1135)

Zasada działania:

Obiekty małej architektury wodnej z użyciem m.in. solanki przyjmują różnorodne formy w zależności od ich lokalizacji, ale również od możliwości finansowych inwestora. Mimo bogactwa wariantów, konstrukcje te podporządkowane są konkretnym standardom, wynikającym przede wszystkim z założeń funkcjonalnych i technicznych. Najczęściej zbudowane są z drewnianego szkieletu wypełnionego gałązkami tarniny.

Podstawą funkcjonowania obiektu małej architektury wodnej z użyciem m.in. solanki jest obieg solanki – roztworu soli o minimalnym stężeniu rzędu 8% (zalecane 10%). Solanka jest tłoczona za pomocą pomp na szczyt konstrukcji do koryta głównego, skąd spływa grawitacyjnie do koryt zraszających, umieszczonych bezpośrednio nad górną krawędzią tarniny. Z koryt zraszających spływa po ściankach wypełnionych tarniną. Podczas rozpadu kropel solanki na mniejsze frakcje dochodzi do intensywnego odparowania wody, co skutkuje generowaniem naturalnego aerozolu. Solanka ze złoża spływa do niecki solankowej lub zbiornika (jeżeli jest umieszczony pod obiektem). Następnie z niecki odprowadzana jest rurami, również grawitacyjnie do zbiornika roboczego, tworząc obieg zamknięty.

Czy obiekty małej architektury wodnej z użyciem m.in. solanki działają prozdrowotnie?

Obiekty małej architektury wodnej z użyciem m.in. solanki w odróżnieniu od tężni solankowych, nie są urządzeniami lecznictwa uzdrowiskowego w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych. Obiekty małej architektury wodnej z użyciem m.in. solanki zlokalizowane w przestrzeni

¹ dot. obiektów, które swoją budową są zbliżone do tężni w rozumieniu ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych

miejskiej, w tym w parkach, skwerach, placach miejskich, osiedlach pełnią zazwyczaj funkcje rekreacyjne, dekoracyjne. Nie ma dostępnych wyników badań potwierdzających ich funkcję leczniczą, wobec powyższego trudno mówić o właściwościach prozdrowotnych tych obiektów.

Natomiast tężnie solankowe są usytuowane w strefie „A” ochrony uzdrowiskowej, stanowią instalacje wykorzystywane w balneoterapii i profilaktyce chorób układu oddechowego. Urządzenia tego typu podlegają regulacjom prawnym dotyczącym lecznictwa uzdrowiskowego.

Identyfikacja potencjalnych zagrożeń:

Solanka krążąca w systemie zamkniętym obiektu małej architektury wodnej z użyciem m.in. solanki jest narażona na zanieczyszczenie mikrobiologiczne. Istotne jest stosowanie solanki o odpowiednim stężeniu. Zarówno w tężniach, jak i obiektach małej architektury wodnej z użyciem m.in. solanki, aerozol przejmuje mikroorganizmy obecne w wodzie oraz w bezpośrednim otoczeniu, a czynniki środowiskowe, takie jak obecność ptaków, zwierząt domowych, intensywność użytkowania obiektu czy warunki atmosferyczne, mogą wpływać na mikrobiologiczny skład aerozolu.

Jak zwiększyć bezpieczeństwo korzystania z obiektów małej architektury wodnej z użyciem m.in. solanki?

W celu kształtowania właściwych postaw osób korzystających z obiektów małej architektury wodnej z użyciem m.in. solanki, należy zapoznać się z regulaminem i bezwzględnie przestrzegać zawartych w nim zasad.

Na terenie obiektu małej architektury wodnej z użyciem m.in. solanki obowiązuje bezwzględny zakaz:

1. Dotykania konstrukcji obiektu małej architektury wodnej z użyciem m.in. solanki, w szczególności złoza (wypełnienia), wyciągania gałązek oraz ingerencji w pracę zainstalowanych urządzeń.
2. Wchodzenia na konstrukcję drewnianą obiektu.
3. Wrzucania i wlewania czegośkolwiek do koryta ściekowego obiektu.
4. Niszczenia infrastruktury i zaśmiecania terenu wokół obiektu.
5. Spożywania solanki lub używania jej do celów spożywczych.
6. Zanurzania rąk i stóp oraz innych części ciała w solance.
7. Palenia wyrobów tytoniowych, używania papierosów elektronicznych i ognia.
8. Spożywania alkoholu i innych środków odurzających.
9. Wprowadzania zwierząt na teren i wokół obiektu.
10. Jazdy na rowerach, hulajnogach, rołkach i deskorolkach, a także gry w piłkę.
11. Dokarmiania ptaków na terenie i wokół obiektu małej architektury wodnej z użyciem m.in. solanki.

Eksploatacja obiektów małej architektury wodnej z użyciem m.in. solanki powinna odbywać się zgodnie z technologią zawartą w dokumentacji technicznej obiektu. Za utrzymanie i ustalanie zasad zachowania w sąsiedztwie obiektów małej architektury wodnej z użyciem m.in. solanki, a tym samym zapewnienie bezpieczeństwa odpowiedzialni są właściciele lub zarządzający tego rodzaju obiektami.

Materiały do pobrania:

Rekomendacje dla zarządców i właścicieli w zakresie prawidłowej eksploatacji obiektów małej architektury wodnej z użyciem m.in. solanki. Regulamin użytkowania obiektu małej architektury wodnej z użyciem m.in. solanki niebędącego urządzeniem lecznictwa uzdrowiskowego.

Niniejszy dokument jest okresowo weryfikowany i w miarę potrzeby aktualizowany.